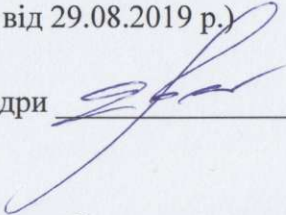

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Затверджено

на засіданні кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
економічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2019 р.)

Завідувач кафедри проф. Крупка М.І.

**Силабус з навчальної дисципліни «Філософія фінансів, банківської справи та страхування»,
що викладається в межах ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Львів - 2019 р.

Назва курсу	Філософія фінансів, банківської справи та страхування
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Свободи, 18, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту, кімн. 102
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 “Управління та адміністрування”; 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”
Викладач (-і)	Кульчицький Мирослав Іванович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту економічного факультету
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта mkulchyt@yahoo.com тел. (038) 0505010336
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 15.00-16.00 год. (м. Львів, проспект Свободи, 18, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту, кімн. 102)
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/SL_072_F_2016_ASP_V122.pdf
Інформація про курс	Для аспірантів 2 року навчання. Знання та розуміння сучасних світоглядних й аксіологічних тенденції у контексті функціонального та особистого розподілу доходів та світового досвіду їх державного регулювання; закономірностей і тенденції культурного розвитку й економічного зростання у різних групах країн. Розуміння основних концептуальних підходів до визначення фінансової стабільності й волатильності та їх особливості в умовах глобалізації економіки.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Філософія фінансів, банківської справи та страхування” передбачає вивчення сутності та особливостей формування філософської думки у сфері фінансів, розуміння філософії впливу глобалізації на розвиток фінансової системи, особливості використання філософії у сфері публічних фінансів та управління суспільними фондами, ознайомлення з філософією податкового регулювання, психологією фінансової діяльності домашніх господарств, дослідження філософії у прийнятті управлінських рішень у сфері банківського та страхового бізнесу.

	<p>Викладання навчальної дисципліни “Філософія фінансів, банківської справи та страхування” має за мету озброїти здобувачів вищої освіти здатністю розуміння сучасної філософії функціонування державних та місцевих фінансів, державних цільових фондів, формування та погашення державного боргу; філософії ведення депозитної та кредитної діяльності банківськими установами; філософії функціонування страхового бізнесу в Україні та розвинених країнах.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета навчальної дисципліни: набуття фахівцями компетенцій щодо формування системного бачення еволюції філософської думки у фінансовій сфері та вивчення філософії управління суспільними коштами й ухвалення ефективних фінансових рішень.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Банківська система: підручник / [М. І. Крупка, Є. М. Андрушак, Н. Г.Пайтра та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 556 с. 2. Василик О. Д. Теорія фінансів. Підручник. – К.: НІОС, 2000 р. – 416 с. 3. Замасло О. Т. Податкова система [Текст]: навч. посіб. / О. Т. Замасло, І. І. Приймак, О. В. Грін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 378 с. 4. Ковальчук С. В., Форкун І. В. Фінанси. Навчальний посібник. – Львів: “Новий Світ – 2000”, 2006. – 568 с. 5. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с. 6. Крупка М. І. Корпоративний податковий менеджмент в Україні: монографія / Крупка М.І., Ткачик Л.П. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2016. – 300 с. 7. Крупка М. І., Ванькович Д. В., Демчишак Н. Б. та ін. Інвестування: підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 454 с. 8. Крупка М. І., Ковалюк О. М., Коваленко В. М. та ін. Фінансовий менеджмент: Підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с. 9. Крупка М.І. Банківські операції : Підручник / М.І.Крупка, Є.М.Андрушак, Н.Г.Пайтра; [за редакцією д.е.н., проф. Крупки М.І.]. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені І.Франка, 2011. – 312 с. 10. Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., Буряк Л. Д. та ін. Фінанси підприємств: підручник / кер. кол. авт. і. наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. Київ: КНЕУ, 2013. 519 с. 11. Романенко О.Р. Фінанси: підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 310 с. 12. Страхування: підручник / За ред. В. Д. Базилевича. - К.: Знання, 2008. - 1019 с. 13. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. - К.: Центр учбової літератури,

2011. – 576 с.

14. Терещенко О. О. Фінансовий контролінг : навч. Посібник / О. О. Терещенко, Н. Д. Бабяк. – К. :КНЕУ, 2013. – 407 с.
15. Унінець-Ходаківська В. П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика / В. П. Унінець-Ходаківська, О. І. Костюкевич, О. А. Лятамбор. - К. : ЦУЛ, 2009. - 392 с.
16. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
17. Фінансова безпека суб'єктів господарювання: Навчальний посібник / М.І. Крупка, Л.С. Яструбецька. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. – 215 с.

Допоміжна

18. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси. – К.: Атіка, 2002.
19. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси. – К.: Знання-Прес, 2002.
20. Гроші та кредит: підручник / М. І. Крупка, М.С. Мрочко, Б. М. Вишивана та ін.;[за ред.. д-ра економ. наук, проф.. М.І. Крупки]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка.- 2011. – 420 с.
21. Дропа Я. Б. Фінансові ресурси розвитку національної економіки України: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 426 с.
22. Кульчицький М.І. Місцеві фінанси: навчальний посібник – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 420с.
23. Кульчицький М.І., Остафіль О. В. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 390с.
24. Митна справа: Підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. В. Микуляк, Петик М. І. та ін.]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 440 с.
25. Сідельникова Л. П. Податкова система: навч. посіб. [текст] / Л. Сідельникова. – К.: ТОВ «Кондор», 2012. – 642 с.
26. Фінанси в трансформаційній економіці України. Навчальний посібник / за ред. М. І. Крупки. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. 614с.
27. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра та ін. ; за ред д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. - 526 с.

15. Інформаційні ресурси

28. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: www.smida.gov.ua.
29. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
30. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua>.

	<p>31. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: www.ibser.gov.ua.</p> <p>32. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua.</p> <p>33. Ціна держави. URL: http://www.cost.ua.</p> <p>34. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://www.bank.gov.ua.</p> <p>35. Офіційний сайт Національного рейтингового агентства "Рюрік". URL: http://www.rurik.com.ua. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: http://www.nssmc.gov.ua.</p>
Тривалість курсу	90 год. 3 кредити
Обсяг курсу	<p>48 години аудиторних: з них 32 годин лекцій 16 годин практичних занять 42 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>По проходженні курсу слухачі повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – головні концепції фінансової думки; – сутність та особливості функціонування фінансової системи країни в умовах глобалізації; – логіку функціонування фінансів публічного сектору економіки; – особливості ухвалення рішень у банківській та страховій сфері; – теорії поведінки домашніх господарств у процесі фінансової діяльності. <p>По проходженні курсу слухачі повинні вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміти філософію виникнення та наслідки глобалізації у сфері фінансів; – самостійно аналізувати психологію поведінки індивідів на фінансовому ринку; – використовувати онови філософії для прогнозування наслідків податкового регулювання розвитку суспільства; – пояснити філософію формування безпеки у банківській та страховій сфері; – застосовувати теорії філософії у сфері управління суспільними фондами.
Формат курсу	Денний/заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)

Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на фінансових дисциплінах, які аспіранти вивчали протягом навчання на ОКР бакалавр та магістр (“Філософія фінансів, банківської справи та страхування” забезпечується отриманими знаннями з курсів: “Філософія фінансів, банківської справи та страхування” забезпечується отриманими знаннями з курсів: “Історія економічної думки”, “Історія фінансів”, “Фінанси”, “Банківська справа”, “Страхування”, “Фінансовий ринок”, “Інвестування”, “Фінансовий менеджмент”).
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції презентації, інтерактивні методи (демонстраційні вправи, ситуаційні вправи, задачі, мозковий штурм, синектика, дискусії, робота з тестовими та іншими діагностичними методиками тощо)
Необхідні обладнання	Мультимедійний пристрій, комп’ютер, фліпчарт, папір, маркери
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	30 балів – опитування на семінарських заняттях; 20 балів - написання двох модулів; 50 балів – залік
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція сучасної філософської фінансової думки. 2. Ретроспективні засади розвитку фінансів. 3. Загальна характеристика економічних наукових шкіл. 4. Розвиток фінансово-економічних теорій на сучасному етапі. 5. Філософія функціонування фінансової системи в умовах трансформації фінансового середовища. 6. Особливості та філософія побудови фінансових систем зарубіжних країн. 7. Сутність та форми прояву фінансової глобалізації. 8. Причини та філософія формування глобалізаційних процесів. 9. Ознаки процесу глобалізації. 10. Фактори, які сприяють розвиткові фінансової глобалізації. 11. Витоки фінансової глобалізації. Форми прояву фінансової глобалізації. Загрози та виклики фінансової глобалізації. 12. Філософія переваг та ризиків фінансової глобалізації.

13. Філософія позитивних та негативних аспектів фінансової глобалізації окремих країн.
14. Філософія впливу фінансової глобалізації на розвиток національної економіки.
15. Доходи і видатки бюджету та способи їх балансування.
16. Філософія формування доходів бюджету та напрямів фінансування видатків.
17. Принципи та методи формування доходів бюджету.
18. Філософія формування та покриття бюджетного дефіциту.
19. Фіскальні дисбаланси та філософія щодо їх подолання.
20. Фінансова безпека держави та філософія її забезпечення окремими країнами.
21. Потенційні шляхи підвищення фінансової безпеки української держави.
22. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі.
23. Філософія використання програмно-цільового методу як інструменту державного регулювання економіки.
24. Ідентифікація результативних показників бюджетних програм.
25. Філософія бюджетного прогнозування.
26. Філософія бюджетного прогнозування у розвинених країнах світу.
27. Сутність та цілі податкового регулювання економічної діяльності.
28. Філософія впливу податкового регулювання на інтереси держави та платників податків.
29. Заходи та філософія податкового регулювання в Україні.
30. Філософія податкового регулювання у зарубіжних країнах.
31. Філософія впливу глобалізаційних та інтеграційних процесів на формування систем оподаткування.
32. Філософія розрахунку показників ефективності фіскальної політики в Україні.
33. Сутність та види банківської діяльності.
34. Філософія банківського бізнесу.
35. Філософія депозитної та кредитної діяльності банківських установ.
36. Теоретичні основи фінансової безпеки банків.
37. Внутрішні та зовнішні загрози фінансовій безпеці банків.
38. Напрями реформування філософії фінансової безпеки банків.
39. Теоретичні основи страхової діяльності.
40. Види страхової діяльності та форми страхування.
41. Філософія діяльності страхової компанії.
42. Філософія формування пенсійного забезпечення в країні.
43. Філософія страхування життя.
44. Теоретичні основи діяльності домашніх господарств.

	<p>45. Психологія фінансової поведінки домашніх господарств в умовах ринку.</p> <p>46. Філософія формування заощаджень населенням.</p> <p>47. Психологія інвестиційної поведінки домогосподарств на фінансовому ринку.</p> <p>48. Філософія перенесення доходів громадян у часі.</p>
Опитування	Письмова форма опитування

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
4 год	Тема 1. Сутність та особливості формування філософської думки у сфері фінансів Еволюція сучасної філософської фінансової думки. Ретроспективні засади розвитку фінансів. Загальна характеристика економічних наукових шкіл. Розвиток фінансово-економічних теорій на сучасному етапі. Філософія функціонування фінансової системи в умовах трансформації фінансового середовища. Особливості та філософія побудови фінансових систем зарубіжних країн.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	13, 16		1 – 2 тижень
4 год	Тема 2. Фінансова глобалізація та її вплив на розвиток фінансового середовища Сутність та форми прояву фінансової глобалізації. Причини та філософія формування глобалізаційних процесів. Ознаки процесу глобалізації. Фактори, які сприяють розвиткові фінансової глобалізації. Витоки фінансової глобалізації. Форми прояву фінансової глобалізації. Загрози та виклики фінансової глобалізації. Філософія переваг та ризиків фінансової глобалізації. Філософія позитивних та негативних аспектів фінансової глобалізації окремих країн. Філософія впливу фінансової глобалізації на розвиток національної економіки.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	5, 11, 26	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	3 – 4 тижень
4 год	Тема 3. Філософія у секторі публічних фінансів Доходи і видатки бюджету та способи їх балансування Філософія формування доходів бюджету та напрямів фінансування видатків. Принципи та методи формування доходів бюджету. Філософія формування та покриття бюджетного дефіциту. Фіскальні дисбаланси та філософія щодо їх подолання. Фінансова безпека держави та	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	4, 18, 22, 23	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	5 – 6 тижень

	філософія її забезпечення окремими країнами. Потенційні шляхи підвищення фінансової безпеки української держави.					
4 год	Тема 4. Філософія управління суспільними фондами Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі. Філософія використання програмно-цільового методу як інструменту державного регулювання економіки. Ідентифікація результативних показників бюджетних програм. Філософія бюджетного прогнозування. Філософія бюджетного прогнозування у розвинених країнах світу.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	5, 12, 18	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	7 – 8 тиждень
4 год	Тема 5. Філософія податкового регулювання розвитку суспільства Сутність та цілі податкового регулювання економічної діяльності. Філософія впливу податкового регулювання на інтереси держави та платників податків. Заходи та філософія податкового регулювання в Україні. Філософія податкового регулювання у зарубіжних країнах. Філософія впливу глобалізаційних та інтеграційних процесів на формування систем оподаткування. Філософія розрахунку показників ефективності фіскальної політики в Україні.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	3, 6, 24, 25	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	9 – 10 тиждень
4 год	Тема 6. Філософія банківської діяльності в умовах дисбалансів економіки Сутність та види банківської діяльності. Філософія банківського бізнесу. Філософія депозитної та кредитної діяльності банківських установ. Теоретичні основи фінансової безпеки банків. Внутрішні та зовнішні загрози фінансовій безпеці банків. Напрями реформування філософії фінансової безпеки банків.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	1, 9, 20, 27	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	11 – 12 тиждень
4 год	Тема 7. Філософія страхової справи. Теоретичні основи страхової діяльності. Види страхової діяльності та форми страхування. Філософія діяльності страхової компанії. Філософія формування пенсійного забезпечення в країні. Філософія страхування життя.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	11, 12, 15	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури. 6 год.	13 – 14 тиждень
4 год	Тема 8. Філософія фінансової діяльності	Лекція, самостійна	Презентація	43, 15, 21	Опрацювати відповідні	15 – 16

	домашніх господарств Теоретичні основи діяльності домашніх господарств. Психологія фінансової поведінки домашніх господарств в умовах ринку. Філософія формування заощаджень населенням. Психологія інвестиційної поведінки домогосподарств на фінансовому ринку. Філософія перенесення доходів громадян у часі.	робота, дискусія, групова робота	навчально-методичні матеріали		розділи рекомендованої літератури. 6 год.	тиждень
2 год.	Тема 1. Філософські концепції у фінансовій науці	практичне заняття: групова та індивідуальна робота.	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		1 – 2 тиждень
2 год.	Тема 2. Фінансова глобалізація та філософія розвитку економіки	практичне заняття: групова та індивідуальна робота.	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		3 – 4 тиждень
4 год.	Тема 3. Філософія функціонування публічних фінансів	практичне заняття: групова та індивідуальна робота. Написання модуля 1	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		5 – 8 тиждень
2 год.	Тема 4. Філософія справляння податків	практичне заняття: групова та індивідуальна робота.	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		9 – 10 тиждень
4 год.	Тема 5. Філософія формування безпеки банківської діяльності	практичне заняття: групова та індивідуальна робота.	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		11 – 12 тиждень
4 год.	Тема 6. Психологія фінансової поведінки домашніх господарств	практичне заняття: групова та індивідуальна робота. Написання модуля 2	Презентація навчально-методичні матеріали	18 – 27		13 – 16 тиждень
	48: 32л+16 пр. занять				42 год.	залік